

Klasszikus héber nyelv 4.: Szintaxis

BBN-HEB11-204

Biró Tamás, Koltai Kornélia

Szerda 12:00-13:30

A szeminárium célja:

Az óra célja a hangtani és az alaktani ismeretek birtokában a bibliai héber nyelv szintaxisának az áttekintése, Arnold, Bill. T. és Choi, John H., *A Guide to Biblical Hebrew Syntax* című nyelvtana alapján.

A jegyszerzés feltételei:

A félévi osztályzatot mindenki órai szereplése (15%), a félév során beadandó házi feladatok (40%), két rövidebb órai zh eredménye (20%) és egy rövidebb szemináriumi dolgozat (25%) alapján szerzi.

Az órai szereplés a feladott tankönyvfejezetek és az adott órára feladott házi feladatok megbeszélését jelenti. A félév során tíz alkalommal adunk fel házi feladatot, ezek közül nyolcat kell beadni, két alkalommal passzolhat a diák ($8 \times 5\% = 40\%$) Ha több mint nyolc házi feladatot ad be egy hallgató, akkor a legjobb nyolc házi feladat eredményét vesszük figyelembe.

A rövid szemináriumi dolgozat egy, a félév során érintett szintaktikai jelenséget elemez, egy szabadon választott rövid (két-három fejezetnyi) bibliai szövegből vett példák segítségével. A szemináriumi dolgozatok „előmunkálatait” a diákok az utolsó két órán bemutatják, a tanároktól és diáktársaktól kapott visszajelzést a dolgozatuk végső változatában felhasználják.

Javasolt témakörök: a *status constructus* megjelenési formái a Héber Biblia korpuszában; rendhagyó egyeztetések; az aspektusok vizsgálata, az akcióminőség vizsgálata: mondat- és szövegtani vetületek; konkrét prepozíció vagy adverbium előfordulása egy kiválasztott szövegben: szintaktikai és szemantikai vizsgálatok; mondatátszövődések gyakorisága stb.

Tematika:

A félév alkalmainak megfelelően a következőképpen alakul a nyelvtani felosztás:

1. Bevezetés; a főnevekkel kapcsolatos elsőéves ismeretek átisméltése
2. A főnevek szerepének vizsgálata kiválasztott példaszövegeken. Nominativus, accusativus, genitivus.
3. Főnevek: az értelmező, adjectivumok, a határozottság jelölése. A melléknevekkel és névmásokkal kapcsolatos elsőéves ismeretek átisméltése.
4. Számnevek a többi névszó; az igékkel kapcsolatos elsőéves ismeretek átisméltése
5. Igetörzsek
6. Igei aspektusok és módok
7. Nonfinit alakok
8. Első zh; igei „láncolatok”
9. Mellékmondatok és mondatok: névszói és igei mellékmondatok
10. Mellékmondatok és mondatok: alárendelői mellékmondatok
11. Mellékmondatok és mondatok: egyéb (sajátos jelentésárnyalatú) mondatok; házidolgozat-témák bemutatása
12. Második zh; partikulák; összefoglalás

Kötelező tankönyv / szakirodalom:

Arnold, Bill T. - Choi, John H., *A Guide to Biblical Hebrew Syntax* (Cambridge: Cambridge University Press, 2003)

Ajánlott szakirodalom a szemináriumi dolgozathoz:

Blau, Joshua, *A Grammar of Biblical Hebrew* (Porta Linguarum Orientalium. Neue Serie, 12; Wiesbaden: Otto Harrassowitz, 1976)

Bodine, Walter R., *Linguistics and Biblical Hebrew* (Winona Lake: Eisenbrauns, 1992)

Gesenius, Wilhelm / Kautzsch, E., Ed. / Cowley, A. E., Transl., Rev., *Gesenius' Hebrew Grammar* (Oxford - New York: Clarendon, é.n., reprint)

Joüon, Paul / Muraoka, T., transl., rev., *A Grammar of Biblical Hebrew, I-II. Part One: Orthography and Phonetics; Part Two: Morphology, Part Three: Syntax. Paradigms and Indices* (Subsidia Biblica, 14/I-II; Roma: Editrice Pontificio Instituto Biblico, 2005, 5. reprint)

Price, James D., *The Syntax of Masoretic Accents in the Hebrew Bible* (Studies in the Bible and Early Christianity, 27; Lewiston - Queenston - Lampeter: The Edwin Mellen Press, 1990)

Rendsburg, Gary A., *Diglossia in Ancient Hebrew* (American Oriental Series, 72; New Haven, Connecticut, 1990)

Waltke, Bruce K. - O'Connor, Michael [Patrick], *An Introduction to Biblical Hebrew Syntax* (Winona Lake, IN: Eisenbrauns, 1990)

Zevit, Ziony, *The Anterior Construction in Classical Hebrew* (Society of Biblical Literature, Monograph Series, 50; Atlanta: Scholars Press, 1998)